

BETER EEN BOZE STEM DAN GEEN STEM

3.1. Gelijke kansen staan voor emancipatie. Emancipatie betekent inspraak. We willen dan ook dat zoveel mogelijk mensen kunnen meebeslissen over de organisatie van de samenleving. Dat is overigens een fundamenteel, democratisch uitgangspunt. Niet uitsluitend een intellectuele of financiële elite heeft het recht om te bepalen in welke richting de maatschappij moet evolueren. Iedereen heeft dat recht omdat alle mensen gelijkwaardig zijn. Iedereen heeft ook die verantwoordelijkheid op te nemen.

3.2. Gelijke participatie volstaat echter niet. Niet iedereen is goed geïnformeerd of mondig. Daarom zijn er ook organisaties nodig die groepen mensen vertegenwoordigen en verdedigen. Zij geven ook uitdrukking aan ieders wil om deel uit te maken van de samenleving. Ze vormen ook geen bedreiging voor de individuele vrijheid. Het tegendeel is waar. Het is door te overleggen met anderen en gezamenlijk op te treden dat er voorwaarden worden gecreëerd die maximale kansen geven aan elk individu. Niemand kan alleen het veiligheidsprobleem oplossen, niemand kan alleen het milieuprobleem oplossen,... Enkel een gezamenlijke aanpak op gelijkwaardige basis, heeft kans op slagen.

Stemmen is een recht, opkomen een plicht

3.3. Door de opkomstplicht bij verkiezingen weegt een stem van iemand die arm is of laaggeschoold evenveel als de stem van iemand die rijk is of hooggeschoold. Zonder opkomstplicht zou dat niet het geval zijn. Onderzoek toont aan dat laaggeschoolden hun stem minder zouden uitbrengen dan hooggeschoolden. Daarom is het aangewezen om aan iedere raadpleging een opkomstplicht te verbinden. De opkomstplicht moet dus ook gelden voor referenda of volksraadplegingen. Referenda moeten overigens bindend zijn. Wie de bevolking om haar mening vraagt moet die ook respecteren.

Het middenveld is meer dan een speelveld

3.4. Het middenveld is een belangrijke partner bij de maatschappelijke besluitvorming. Daarom moet er op ieder bestuursniveau een overlegstructuur opgericht worden: de overheid kan zo op regelmatige basis overleggen met het verenigingsleven. De middenveldorganisaties moeten ook de overheid kunnen adviseren over hun werkdomein. Wanneer van de adviezen wordt afgeweken is een motivatie noodzakelijk.

3.5. Representativiteit is een voorwaarde, die willekeur bij de samenstelling van adviesorganen voorkomt. Daarom zijn ook duidelijke criteria nodig waaraan de zogenaamde 'onafhankelijke' experts in diverse raden moeten voldoen. De middenveldorganisaties moeten ook democratisch functioneren.

Wat de buurten zelf doen, doen ze beter

3.6. Mensen hebben recht op een grotere inspraak over hun buurt, ook financieel. Gemeenten en steden moeten een deel van hun budget contractueel kunnen overdragen aan een straat of buurt. De buurt kan op een democratische manier de leefomgeving inrichten en samenlevingsprojecten realiseren. De gemeente moet dat logistiek ondersteunen. We denken daarbij aan de inrichting van straten en pleinen, aan een regelmatige bevraging van de buurtbewoners, aan het organiseren van buurtfeesten, volksfeesten, culturele manifestaties, sportevenementen,... Ook bewoners van sociale appartementsgebouwen moeten kunnen beslissen op welke manier het gebouw en de leefomgeving het best worden ingericht.

Geef de mensen tijd voor verenigingsleven

3.7. Het verenigingsleven is een essentiële schakel in een democratie. Verenigingen verdienen een zo groot mogelijke ondersteuning. Iedere gemeente moet zo goedkoop mogelijk zalen en terreinen voor jeugdverenigingen en buurthuizen voor het verenigingsleven in het algemeen, ter beschikking stellen. Vrijwilligers en losse medewerkers verdienen een degelijk statuut. De regels en de financiële verplichtingen waaraan verenigingen onderworpen zijn, kunnen zeker eenvoudiger.

Leiders van jeugdverenigingen moeten de mogelijkheid krijgen om eenmaal per jaar onbezoldigd verlof bij hun werkgever op te nemen. Zo kunnen ze bijvoorbeeld het jaarlijkse kamp blijven organiseren. Het sociaal cultureel middenveld vormt meer dan ooit een belangrijke factor in de gemeenschapsvorming, culturele spreiding en opbouw van het democratische draagvlak. Dit middenveld heeft recht op meer subsidies in ruil voor meer kwalitatief werk. Op het terrein zijn rust en continuïteit nodig.

3.8. Binnen het verenigingsleven neemt sport een belangrijke plaats in. Sport moet dan ook gepromoot worden. Een jeugdsportfonds kan clubs die werk maken van kwaliteit en algemene participatie ondersteunen. In ruimtelijke plannen moet voldoende sportinfrastructuur voorzien worden. Bestaande sportinfrastructuur kan beter benut worden door meer samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus. De kwaliteit van de begeleiding en het management in de sport moeten als subsidiecriteria in aanmerking genomen worden. Alle kinderen moeten de kans krijgen om aan het sport- en ander verenigingsleven te participeren. Financiële en andere drempels mogen dat niet verhinderen. Een gemeentelijke sportcheque kan bijdragen tot een hogere participatie.

3.9. Jongeren tussen 12 en 18 hebben grote behoeften aan ontspanningsmogelijkheden. Adolescenten moeten op een creatieve manier hun energie kwijt kunnen in de eigen leefwereld, dichtbij huis. Bestaande gebouwen, zoals scholen van alle netten, openbare bibliotheken, wijkcentra of culturele centra, moeten buiten de klassieke openingstijden toegankelijk zijn. Jongeren moeten er kunnen langslapen om te lezen, te surfen op internet, muziek te beluisteren, te rappen, te schilderen, hun fiets te herstellen of een video op te nemen.

De democratie vergt een open huis

3.10. Het parlement heeft nog altijd behoorlijk wat macht, maar slechts over bepaalde facetten van de samenleving. Vaak verzandt het parlementaire werk echter in oeverloze discussies. Het parlement zou zich veel minder met juridische detailkwesties bezig moeten houden en zich meer moeten toespitsen op het maatschappelijke debat, op de grote keuzes die onze toekomst bepalen en op de problemen die de mensen bezighouden.

3.11. De werking van het parlement kan eenvoudiger: dubbele behandeling van kwesties is vaak overbodig en de Senaat wordt best afgeschaft. Het parlement kan ook veel meer dan vandaag rechtstreeks discussiëren met de

vertegenwoordigers van een brede schakering aan groepen in de samenleving. Het parlement moet een open huis worden, met weinig kamers.

Meer vrouwen aan de macht

3.12. Vrouwen zijn op alle niveaus ondervertegenwoordigd. In geen enkel beleidsniveau zetelen er meer dan een derde vrouwen. Een onmiddellijke invoering van het ritstelsel voor alle verkiezingen dringt zich op. In uitvoerende organen streven we een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen na.

3.13. In de politiek is het even belangrijk een optimale combinatie politiek-beroep-gezin mogelijk te maken. Ook al zetten vrouwen zich ongetwijfeld in voor heel wat organisaties, zoals schoolraden, actiegroepen, buurt- en wijkraden, de 'grote' politiek blijft mannelijk. De redenen zijn niet ver te zoeken: lange vergaderingen, onvoorziene werkuren, avond- en weekendwerk of concurrentiedrang. Een verbetering van het politiek verloop voor werknemers uit de privé-sector kan bijdragen tot een oplossing.

Een actief en evenwaardig burgerschap: een recht en een plicht

3.14. Het integratiebeleid faalt: het is te veel blijven steken in een halfzacht, vaak halfslachtig welzijnsbeleid en in steriele discussies over aanpassen, tolereren, eigenheid, waarden en normen. Het beleid moet gericht worden naar gelijke kansen op een actief en evenwaardig burgerschap. Dat betekent dus gelijke rechten en gelijke plichten. Allochtonen en nieuwkomers moeten evenwaardig aan onze samenleving kunnen deelnemen, ertoe bijdragen en hun verantwoordelijkheid opnemen. Dat betekent niet alleen deelname aan het lokale politieke besluitvormingsproces, maar ook meer participatie en gelijke kansen in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.

3.15. Verschillende culturen verdienen wederzijds respect, maar fundamentele mensenrechten en democratische spelregels staan buiten discussie. De daaruit voortkomende wetten gelden voor iedereen. Er is te lang gevochten voor de gelijkheid van man en vrouw om nu te aanvaarden dat om vermeende culturele redenen vrouwen gediscrimineerd mogen worden.

3.16. Inburgering wil de sociale, educatieve en professionele vaardigheden en zelfredzaamheid van de nieuwkomers in onze samenleving verhogen. Het leren van de taal, een plaats op de arbeidsmarkt of in de samenleving, en kennismaking met die samenleving zijn de pijlers van inburgering.

3.17. Inburgering betekent dat er rechten en plichten zijn. Van een nieuwkomer verwachten wij, zoals van elke burger, dat hij of zij bereid is hun verantwoordelijkheid in de gemeenschap op te nemen. Om volwaardig te kunnen participeren zijn de kennis van Nederlands, het aanleren van een aantal vaardigheden en basiswaarden essentieel. Wij zijn dus voor een inburgeringsplicht voor nieuwkomers. De overheid moet daarvoor voldoende taal- en opleidingstrajecten voorzien. Ook voor allochtonen die hier al enige tijd verblijven.

3.18. Tegenover plichten staan rechten. Stemrecht, en dus opkomstplicht, is er een van. Een job is een ander belangrijk recht om evenwaardig te kunnen deelnemen aan de samenleving. Discriminaties op de arbeidsmarkt, die vandaag zelfs bij gelijke competenties nog vastgesteld worden, moeten bestreden worden. Bedrijven en overheidsdiensten moeten beleidsplannen voorleggen om van de samenstelling van hun werknemers een afspiegeling van de beroepsbevolking te maken. Indien na evaluatie blijkt dat ze dat niet of onvoldoende doen, moeten zij daartoe gedwongen worden, desnoods met opgelegde quota.

Personen met een handicap willen een samenleving die niemand uitsluit

3.19. Personen met een handicap worden nog steeds direct en indirect gediscrimineerd. Wanneer we dit zeggen, dan zijn vele mensen verwonderd. Het brede publiek vindt immers dat er reeds veel gedaan wordt voor deze groep. Het budget voor het gehandicaptenbeleid is inderdaad enorm. Een groot deel van dit budget gaat naar de werking van specifieke voorzieningen op gebied van wonen, werken, onderwijs, tewerkstelling, mobiliteit, of vrije tijd. Meer en meer personen met een handicap komen hiertegen in opstand, omdat zij niet langer willen uitgesloten worden van het 'gewone' maatschappelijke leven. Zij willen zoals iedereen, hun leven zelf kunnen organiseren. Zij willen een maatschappij die niemand uitsluit: zij willen een inclusieve samenleving waar iedereen keuze-, controle- en participatiemogelijkheden heeft. Mensen leren maar met elkaar omgaan indien zij niet gescheiden opgroeien.

3.20. Er is nood aan een horizontaal coördinerend gelijke kansenbeleid. Het beleid gericht op de doelgroep personen met een handicap is hiervan één onderdeel. Het omvat tevens beleidsontwikkeling in functie van antidiscriminatie en het actief bestrijden van uitsluitingsmechanismen en ontoegankelijkheid. Een gelijke kansenbeleid omvat een intensieve positieve actie en niet enkel een effectenrapportage. Het horizontaal beleid voor gelijke kansen zal ondersteund en versterkt worden door de acties van functionele ministers in het kader van inclusief beleid omdat zij binnen hun reguliere beleidsontwikkeling, zoals onderwijs, werkgelegenheid, of welzijn, nog rekening dienen te houden met antidiscriminatie en inclusie van alle doelgroepen.

3.21. Toegankelijkheid garandeert dat ook minder mobiele mensen aan het normale leven kunnen deelnemen. Het is een basisvoorwaarde om gelijke kansen te geven aan iedereen. Daarom moeten we ervoor zorgen dat openbare gebouwen en openbaar vervoer fysiek toegankelijk worden voor bejaarden en rolstoelgebruikers. Maar naast fysieke toegankelijkheid moeten we ook zorgen voor mentale toegankelijk, bijvoorbeeld door eenvoudige en klare bewegwijzering in stations, rechtbanken, publieke diensten.

Gelijke kansen voor holebi's

3.22. Gelijke kansen betekent ook aandacht hebben voor het reëel risico dat holebi's lopen om sociaal geïsoleerd te geraken. Holebi's worden nog steeds op verschillende terreinen gediscrimineerd. Deze dienen dringend weggewerkt te worden. Het is niet voldoende te streven naar een tolerante houding. Zij moeten geaccepteerd worden zoals ze zijn. Daarnaast kunnen sociale voorzieningen die van toepassing zijn op echtgeno(o)t(e) toegankelijk worden gemaakt voor koppels, ongeacht het geslacht van de verschillende partners.

Een evenwaardig adoptierecht voor holebi's

3.23. Vrouwen houden van kinderen, mannen ook. Man-man, vrouw-man, vrouw-vrouw, voor ons is iedereen gelijk voor de wet. En als hetero's en alleenstaande mannen of vrouwen kinderen kunnen opvoeden, dan kunnen holebi's dat net zo goed. We dringen aan op een volwaardig adoptierecht voor holebi's.